

1. ДБН В. 2.5- 28 -2006 "Природне та штучне освітлення". ДБН В.2.5-28:2018. Природне та штучне освітлення. С. 180
2. Гандзюк М. П., Желібо Є. П., Халімовський М. О. - Основи охорони праці. - К., «Каравела», 2004.
3. Джигирей В. С., Жидецький В. Ц. - Безпека життєдіяльності. Видання четверте, доповнене. - Львів, «Афіша», 2001.
4. <https://studentbooks.com.ua/content/view/1334/76/1/3/>
5. Каталог кліматичного обладнання [Електронний ресурс]: насоси циркуляційні «Grundfos». – Режим доступу до ресурсу: <http://www.evronasos.ru/gr-ups-32-55-180>.
6. Степанов М. В., Росковшенко Ю. К., Зінич П. Л. та ін. Теплогазопостачання і вентиляція: Навчальний посібник. – К.: КНУБА, 2004. – 204 с.

Косенко А. О.

Студентка 4-го курсу ХНАДУ

ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ ТРАНСПОРТНИХ РИЗИКІВ ПРИ ПЕРЕВЕЗЕННІ НЕБЕЗПЕЧНИХ ВАНТАЖІВ

У системі управління транспортними ризиками перевезення небезпечних вантажів завжди привертає увагу працівників різних сфер господарської діяльності. Адже велика частка настання небажаної події має місце саме при транспортуванні вантажів. А особливо, якщо вантаж є ще і небезпечним, то для його перевезення варто приділити достатньо уваги та зусиль.

Актуальність розглянутої теми демонструють наслідки несприятливих перевезень, що стосуються безпосередньо як перевізників, що завдають їм

матеріальну шкоду, так і оточуючих навколо людей та довкілля. Також вражає кількість ДТП, їх причини та наслідки.

Наприклад, у травні 2020 року в Ужгороді водій вантажного транспортного засобу, який перевозив небезпечний вантаж (пропан-бутан), допустив наїзд на перешкоду, внаслідок чого цистерна вантажівки отримала механічні пошкодження. У ДТП потрапив автомобіль ГАЗ із небезпечним вантажем у Полтаві, водієм якого порушено правила дорожнього руху. Встановлено не оформлені належним чином перевізні документи та відсутність свідоцтва про допуск до перевезення небезпечних вантажів [1].

Основними ризиками у процесі здійснення вантажоперевезень є [1, 2]:

- недотримання правил підготовки та пакування вантажу;
- незадовільні технічні характеристики та несправність транспортного засобу, а також спеціального обладнання вантажного відділення;
- відсутність застосування підприємством правил і стандартів маркування, завантаження, розміщення та кріплення вантажу у вантажному засобі;
- недбалість осіб, відповідальних за перевезення тощо.

Щоб унеможливити майже всі ризики та небажані наслідки вантажоперевізникам необхідно дотримуватися загально визначених правил перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом, що прийняті відповідно до всіх вимог законодавства, нормативних актів тощо.

Тому, насамперед, перевізник небезпечних вантажів зобов'язаний [3].:

1. розробити та погодити з органами Національної поліції маршрути і режими перевезення небезпечних вантажів;
2. забезпечити своєчасний огляд транспортних засобів територіальними органами Міністерства внутрішніх справ України та отримати відповідне свідоцтво про допуск до перевезення небезпечного вантажу;

3. під час перевезення не відхилятися від узгодженого маршруту, додержуватися безпечних умов руху та постійно контролювати стан транспортного засобу і вантажу.

Транспортні засоби повинні відповідати вимогам державних стандартів, безпеки, охорони праці та екологічних норм, а також, у встановлених законодавством випадках, мати відповідне маркування і свідоцтво про допущення до перевезення небезпечних вантажів. Також кожна транспортна одиниця в обов'язковому порядку укомплектовується необхідним обладнанням для безпечного перевезення, до яких можна віднести [4]:

- противідкатні упори;
- попереджувальні знаки;
- захисні рукавички, засоби для захисту очей, жилети оранжевого кольору зі світловідбивними елементами для кожного члена екіпажу;
- переносні ліхтарі.

Для створення безпечних умов перевезень важливим фактором є застосування сучасних навігаційних систем, що дозволяють відстежувати дії перевізників, сприяють підвищенню ефективності роботи транспорту та, що найважливіше, мінімізують виникнення надзвичайних ситуацій. Є доцільним застосування моніторингу вантажів за допомогою спеціальних датчиків, що мають змогу забезпечити їх збереження та запобігти критичних умов транспортування [5].

Ще, для зменшення правопорушень при перевезенні даних видів вантажів, необхідно посилити відповідальність для осіб, що не дотримуються відповідних НПАОП. Наприклад, збільшити розмір штрафів або терміну позбавлення волі у більш тяжких випадках.

Таким чином, дотримуючись чітких та послідовних правил, перевізники небезпечних вантажів по максимуму створюють безпечну атмосферу, що запобігає виникненню транспортних ризиків, а також не створюють загрози для життя та здоров'я оточуючих та навколишнього середовища.

Тому, слід підкреслити важливість та необхідність суворого виконання правил безпеки та відповідних інструкцій, створених компетентними органами. Адже, тільки дотримуючись установлених правил та не діючи самовільно, можна досягти безпечної організації перевезення та збереження безпеки довкілля.

Література:

1. Петруньо К. Водій вантажівки з небезпечним вантажем потрапив у ДТП в Ужгороді // Суспільне. Новини, 14 травня 2020.- URL: <http://surl.li/dkudz>.

2. Ткаченко І. О. Ризики вантажоперевезень /«Ризики у транспортних процесах».- URL <https://core.ac.uk/download/pdf/154806543.pdf>.

3. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів. Наказ МВС № 656 від 04.08.2018.- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-18#Text>.

4. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 6 квітня 2000 р. № 1644-III.- URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-18#Text>.

5. Буц, Ю. В., Крайнюк, О. В., Козодой, Д. С., Барбашин, В. В. Оцінка надзвичайних подій під час перевезення небезпечних вантажів у контексті техногенного навантаження регіонів. Наука та прогрес транспорту. Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна, 2018. (3), 27-35.